

## ضرورت تکوین پارادایم در ایجاد علم اقتصاد بومی

دکتر محمد واعظ برزانی<sup>۱</sup>

وحید مقدم، مسعود صادقی و حجت الله عبدالملکی<sup>۲</sup>

### چکیده

تبیین مفهوم پارادایم و نقش آن بر نظریه پردازی در علوم تجربی و علوم انسانی، از دستاوردهای مهم دانشمندان فلسفه علم در قرن بیستم به شمار می رود. با توجه به نظریات فیلسوفان ساختارگرای علم، پارادایم های هر علم به عنوان جزئی مقدماتی و اساسی، اثری مهم بر نظریه های علمی خواهد داشت و فرآیند انقلاب علمی، در نتیجه تغییرات ناگهانی این پارادایمها- که ناشی از کاستی شدید این پارادایمها در حل مسائل علمی جدید است- صورت می پذیرد و نتیجه آن، تحول نظریه های علمی در شاخه مورد نظر است.

علم اقتصاد نیز همانند سایر علوم انسانی، متأثر از پارادایم هایی است که در نتیجه فعالیت های علمی دانشمندان این علم، در طی قرون متمادی انسجام یافته است. همانند سایر علوم انسانی، علم اقتصاد نیز می تواند در یک زمان از پارادایم های

---

۱. استادیار اقتصاد دانشگاه اصفهان

۲. دانشجویان دکترای علوم اقتصادی دانشگاه اصفهان

متعددی برخوردار باشد که نتیجه آن به وجود آمدن مکاتب مختلف علمی در این شاخه است. این پارادایم‌ها، در آموزش و پژوهش علم اقتصاد تحت مکاتب مورد نظر به صورت صریح یا ضمنی، به دانشمندان آن شاخه منتقل شده، به صورت مبانی فکری و نظری آنها برای حل مسائل علمی اقتصادی در می‌آید.

آموزش و پژوهش علم اقتصاد در ایران، براساس مبانی فکری اقتصادی غربی (نئوکلاسیک) صورت می‌گیرد که حاصل آن، کاستی در حل مشکلات اقتصادی کشور و سیاستگذاری‌های اقتصادی ناکاراست. اشکال اصلی در این زمینه، عدم وجود پارادایم‌های بومی در علم اقتصاد ایران است که ضرورت توجه بیشتر متفکران و دانشمندان این علم را متذکر می‌شود. در پایان این مقاله، راهکارهایی جهت تکوین و توسعه پارادایمهای اقتصاد بومی ارائه شده است.

**واژگان کلیدی:** علوم انسانی، علم اقتصاد، بومی سازی، نظریه پردازی، پارادایم